

Zvýšený výskyt horečky dengue na Maledivách - upozornění pro cestovatele

Co je horečka dengue, kde se vyskytuje?

Horečka dengue je virové onemocnění přenášené určitými druhy komárů (komáři rodu *Aedes*) v tropických a subtropických zemích Jižní a Jihovýchodní Asie, Oceánie (některé ostrovy Tichého oceánu), Austrálie, Afriky, Jižní a Střední Ameriky, na ostrovech Karibiku. Tyto oblasti jsou považovány za endemické, s rizikem nákazy jak pro místní obyvatele, tak pro cestovatele do těchto destinací.

Polovina světové populace, cca 4 miliardy obyvatel planety Země, žije v oblastech s výskytem a možností přenosu dengue. Každoročně jsou ve světě hlášeny desítky milionů případů horečky dengue a až 25 000 úmrtí, zejména dětí v endemických oblastech.

Původcem onemocnění je virus dengue, který má čtyři různé sérotypy. Člověk může onemocnět opakovaně. Při opakované nákaze jiným sérotypem je větší riziko závažného průběhu.

Dengue může mít mírný, středně těžký, ale i velmi závažný průběh, může dojít i k úmrtí.

Proti dengue existuje **preventivní očkování**, které je dostupné i v České republice, v očkovacích centrech. Očkování je potřeba provést dostatečně dlouho před cestou do endemických zemí. Při pobytu v rizikových oblastech je důležité se chránit před poštípáním komáry.

Aktuální epidemiologická situace ve výskytu dengue

V posledních týdnech je hlášen vysoký výskyt horečky dengue u cestovatelů na ostrovy Maledivy, zvýšený počet onemocnění horečkou dengue byl pozorován též u turistů z evropských zemí, včetně cestovatelů z ČR, kteří se nakazili právě na Maledivách.

V České republice je od začátku roku 2026, k 3. 3. 2026, hlášeno již 35 importovaných případů onemocnění horečkou dengue. Na Maledivách z toho pobývalo 20 osob, nejčastěji uváděli pobyt na ostrově Ukulhas, kde byl hlášen klastř onemocnění, dále na Dhigurah, Thoddoo, Maafushi, Rasdu. K dalším oblastem světa, kde došlo k nákaze našich cestovatelů v posledních dvou měsících, patří Indonésie (7x) – ostrovy Bali a Lombok, Srí Lanka (5x) a Thajsko, Nikaragua, Honduras (po jednom případě).

Riziko onemocnění by se dalo minimalizovat, pokud by se před cestou nechali očkovat proti dengue.

Všichni cestovali jako turisté, mnohdy navštívili několik lokalit (více ostrovů i zemí) a někdy nelze tedy jednoznačně určit přesné místo nákazy. Byla hlášena také nákaza u několika členů jedné rodiny, kteří trávili dovolenou v rizikové oblasti.

V lednu 2026 bylo podle informací z veřejně dostupných zdrojů v Americe, Africe a západním Pacifiku hlášeno více než 100 000 případů dengue a více než 10 úmrtí souvisejících s dengue z 39 zemí/území po celém světě.

V posledních týdnech ledna 2026 se v rámci zemí EU/EHP vyskytly případy mimo kontinentální Evropu v zámořských regionech na území Martiniku, Guadeloupe, Réunionu a Francouzské Guyany.

Jak a kde se nákaza dengue přenáší?

Nákazu přenáší na člověka komár infikovaný virem dengue, zejména komáři *Aedes aegypti* a *Aedes albopictus*. Komáři se virem nakazí při sání krve na infikovaných osobách a při dalším sání krve mohou virus přenášet na další osoby. Tito komáři jsou nejaktivnější za svítání a za soumraku, ale bodají i během dne ve stínu. Preferují lidskou krev.

V endemických oblastech se virus dengue a komáři schopní přenést nákazu vyskytují trvale. Endemickými oblastmi jsou tropické a subtropické země Jižní a Jihovýchodní Asie, Oceánie (některé ostrovy Tichého oceánu), Austrálie, Afriky, Jižní a Střední Ameriky, a ostrovy Karibiku. V endemických oblastech je riziko nákazy vždy možné a při epidemickém výskytu je riziko nákazy velmi vysoké.

Je možná nákaza dengue i v Evropě?

Riziko nákazy je poměrně nízké, kontinentální Evropa není endemickou oblastí. Nákaza na území Evropy je možná, ale pouze v sezóně (léto a podzim, obvykle červen až říjen), v oblastech výskytu komárů *Aedes aegypti* a *Aedes albopictus*. K místnímu přenosu zde může dojít pouze v souvislosti s importovanými případy dengue u lidí, od nichž se domestikovaný komár nakazí při sání krve a přenesení při dalším sání nákazu na další osoby v dané lokalitě. V chladném období roku riziko místního přenosu nákazy v kontinentální Evropě není.

V Evropě se *Aedes aegypti* vyskytuje zejména na Madeiře, kde v roce 2012 proběhla epidemie horečky dengue. *Aedes albopictus*, původem z jihovýchodní Asie, který se velmi rychle rozšířil po celém světě, se během posledního desetiletí usídlil již v mnoha oblastech zemí

kontinentální Evropy, především jižní a v menší míře v některých lokalitách střední Evropy. V zemích jižní Evropy (zejména v některých oblastech Itálie, Francie, aj.) je v posledních letech zaznamenáván již místní (autochtonní) přenos dengue.

Jak se horečka dengue projevuje?

Příznaky se u lidí objeví za 3–14 dní po poštípání infikovaným komárem. Dengue obvykle začíná příznaky podobnými chřipce, jako jsou: horečka, bolesti hlavy, nevolnost, zvracení, bolesti svalů a kloubů, bolest za očima, vyrážka. Příznaky většinou do týdne odezní.

V některých případech může onemocnění přejít do těžké formy, která vede k stavům, jako je hemoragická horečka dengue a šokový syndrom dengue, které jsou provázeny krvácivými stavy, vnitřním krvácením a v případě těžkého průběhu onemocnění je riziko úmrtí vyšší. Varovnými příznaky závažného průběhu dengue jsou krvácení z nosu nebo dásní, bolest a citlivost břicha, opakované zvracení, zvracení nebo stolice s příměsí krve, únava, neklid nebo podrážděnost. Těžký průběh dengue vyžaduje okamžitou lékařskou péči.

Existují čtyři sérotypy viru, které způsobují dengue, a imunita vůči jednomu typu neposkytuje ochranu před ostatními. Pokud po dříve prodělané horečce dengue dojde k opakované nákaze jiným typem viru, může to vést k horšímu průběhu onemocnění.

Neexistuje žádná specifická léčba dengue. Včasná diagnóza je zásadní pro poskytnutí vhodné podpůrné péče pacientům a pro zavedení preventivních opatření v dané oblasti.

Preventivní ochrana očkováním proti dengue

Před cestou do zemí s endemickým výskytem dengue je doporučeno se naočkovat. V ČR je dostupná vakcína **Qdenga**, určená pro osoby dospělé a děti od 4 let věku. Aplikují se dvě dávky podané s odstupem tří měsíců. Je proto důležité dostavit se do očkovacího centra včas, v dostatečném předstihu před cestou.

Jak se chránit proti komárům v oblastech výskytu

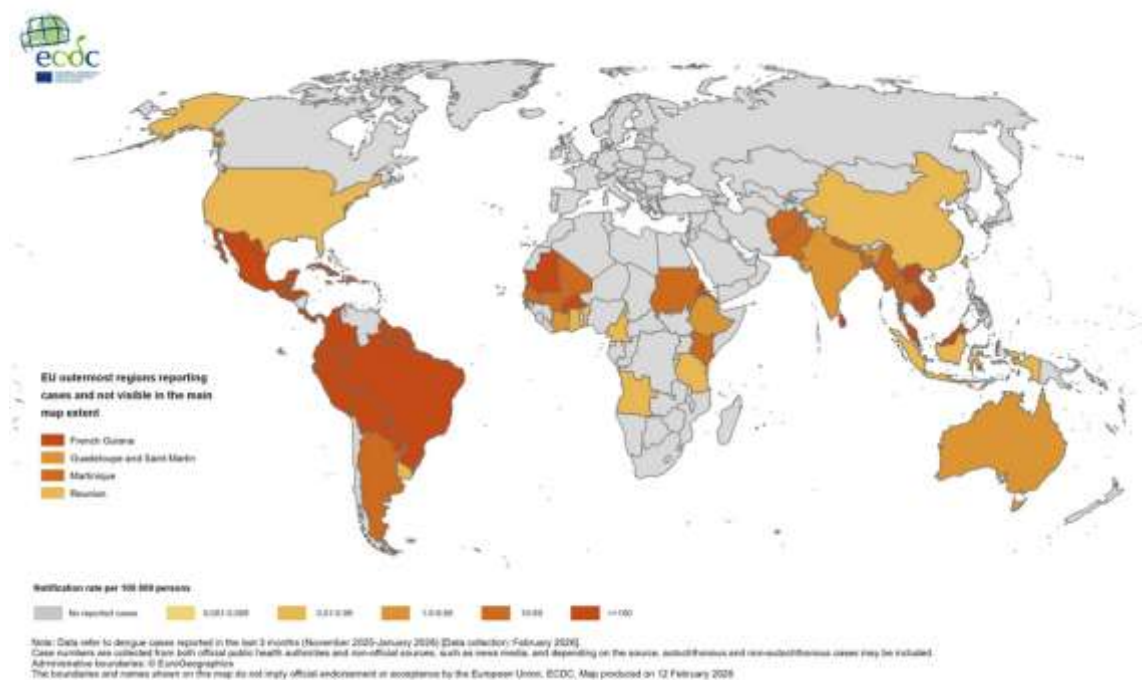
Při cestách do oblastí s výskytem horečky dengue se doporučuje dodržovat následující opatření s cílem minimalizovat možnost poštípání komáry:

- používání repelentů proti komárům (s účinnou látkou DEET, Icaridin, IR3535)
- pobyt a spánek v místnostech se sítěmi v oknech (příp. dveřích) proti vnikání komárů anebo s klimatizací
- používání moskytiér
- nošení oděvů, které zakrývají většinu těla, lépe světlých, hladkých, nezapomínat na pokrývku hlavy

Preventivní opatření se také zaměřují na hubení komárů, kteří šíří virus. Mezi způsoby, jak omezit rozmnožování komárů v blízkosti lidských obydlí, patří: pravidelné (minimálně 1x týdně) odstraňování vody z otevřených nádob se stojatou vodou a jejich umývání. Jedná se například o vázy, misky květináčů, misky pro zvířata, kbelíky, hračky, ptačí koupaliště apod., dále odstranění pneumatik, ve kterých se též může zadržovat voda. Je potřeba zajistit, aby nádoby na vodu, sudy, studny a zásobní nádrže byly dobře zakryty – zabezpečeny proti

komárům. Vhodným prostředím pro rozmnožování komárů jsou dutiny stromů a skalní jezírka apod. Během epidemií lze k likvidaci dospělých komárů a zmírnění šíření nemoci použít postřikování insekticidy nebo různé biologické způsoby likvidace.

Obrázek: Počet hlášených případů onemocnění virem dengue za tři měsíce na 100 000 obyvatel, listopad 2025 až leden 2026, zdroj: ECDC,
<https://www.ecdc.europa.eu/en/dengue-monthly>

Použité zdroje: ECDC, CDC, ISIN

Zpracovalo Oddělení epidemiologie infekčních nemocí CEM, SZÚ, březen 2026